

Posudek disertační práce

PhDr. Tereza Smejkalová: Společná bezpečnostní a obranná politika: civilní krizové řízení EU-geopolitická perspektiva. FSV UK, Praha 2012.

Předložená disertační práce se zabývá velmi zajímavým tématem, kterému byla v rámci české politikologie dosud věnována pouze částečná pozornost. Výběr tématu je nepochybně silnou stránkou oponované práce. Cílem předloženého textu je odpovědět na výzkumnou otázku, zda CSDP je projekcí prvních tří vlivných států EU - Francie, Německo a Velké Británie (s. 11). Takto stanovený cíl výzkumu je podle mého soudu uměřený formátů disertační práce. Nicméně je otázkou, proč je do tohoto cíle výzkumu zařazován i problém civilní mocnosti (jedna věta na konci druhého odstavce), když problém v dalším textu není věnován systematické pozornosti.

Práce je členěna celkem do jedenácti částí. Svým rozsahem práce odpovídá formátu disertační práce. Terminologie je vysvětlena i používána standardním způsobem. Jazykovou úroveň práce si netroufím kvalifikovaně zhodnotit, protože nejsem rodný mluvčí anglického jazyka. Zpracování práce ale evokuje čtené otázky a pochyby, které lze rozdělit do dvou částí: a) vlastní design výzkumu a b) heuristika.

Předně může být rozporováno, zda lze na výše stanovenou výzkumnou otázku odpovědět pouze analýzou civilních misí EU a zda by nebylo žádoucí vztít i potaz i další aspekty fungování CSDP. Na straně druhé je pozitivní, že analýza civilních misí je zpracována téměř vyčerpávajícím způsobem. Co se týče vlastního designu výzkumu, bylo by vhodné dovyšvětlit, jak se vztahují kritéria na straně 12, kterými jsou porotom jednotlivé civilní mise EU hodnoceny, k hlavní výzkumné otázce formulované na s. 11. Podle mého soudu by se práce tato kritéria měla vztahovat k prioritám tří výše uvedených zemí. Potom by mělo být zkoumáno, zda jednotlivé mise tímto prioritám odpovídají či nikoli. Podle mého soudu, pouze kritérium číslo 3 (strategická priorita nebo bezpečnostní hrozba pro většinu členu a zvláště pro ty vudět) se vztahuje ke zkoumané výzkumné otázce.

Za slabinu předloženého textu je možné považovat zpracování prioritních oblastí zájmu Francie, Velké Británie a Německa pouze z deklaratorních dokumentů jako jsou bezpečnostní strategie ap. Metoda analýzy zahrnutí a bezpečnostní politiky by byla vhodnější. U SRN se referuje k Bílé knize

z roku 2006 a nejsou zohledněny závěry Verticidingungspolitische Richtlinien (VPR) z roku 2011, které BfEU knihu modifikují.

Na straně 32 autorka referuje o hypotéze, že bez konsensu tří velkých států není CSDP akce. Podle mého soudu jde ale vzhledem k místu CSDP v rámci bývalé „přílohy“ EU, která se částečně a v modifikované podobě zachovala i do současnosti, o hypotézu velmi naivní. Vlastní civilní mise jsou popsány obstojným způsobem. Autorka podle mého názoru ale zapomíná, že má odpovídat na určitou konkrétní výzkumnou otázku a dle ní provádět selekci dat. Podle mého názoru často utíká od tématu. Zvláště by bylo dobré vysvětlit vztah spekulativní kapitoly č. 7 k výzkumné otázce na s. 11. Stejně tak kapitola č. 8 má spíše podobu „policy paperu“ než disertační práce. Spekulovat o budoucí podobě EU White Paperu podle mého soudu disertační práci nepřiblíží.

V práci postarám detailnější a systematictější vysvětlení použité metodologie, což výrazně snižuje hodnotu práce. Odkaz na empiricko-analytický přístup nemůže tuto kapitolu substituovat. Detailnější mohla být analyzována dosavadní literatura vztahující se k tématu, zejména literatura geopolitická. Například kapitola 4 věnovaná zdrojům moci v mezinárodních vztazích je značně heslovitá a až neodpovídající úrovni disertační práce.

Z hlediska formálních náležitostí práce vyhovuje běžným akademickým standardům a uchazečka prokázala solidní zvládnutí čtené stránky věci.

Celkový dojem z předložené práce mám velmi smíšený. Podle mého soudu se jedná o narychlou a pod časovým tlakem připravenou práci původně mnohem ambicióznějšího projektu, který ale z důvodů, které neznám, nebyl předložen. Pokud bych si mohl dovolit v opozičním posudku zapselovat (když doktorandka má spekuluje ve své disertační práci), měl to být projekt řešící otázku, zda Evropská unie je či není civilní mocností. Celkově přesto mohu vyjádřit předložená práce splňuje minimální standardy kladené na tento typ práci a doktorandka prokázala tvůrčí potenciál v oboru. Proto text doporučuji k obhajobě, u které je ale nutné vysvětlit design výzkumu, metodologii a vztah jednotlivých kapitol (zejména kapitoly č. 7 a 8) k hlavní výzkumné otázce.

V Brně, 10. 3. 2012

Oponent
Doc. PhDr. Zdeněk Kríž, Ph. D.
FSS Masarykovy univerzity